

продукції з високою доданою вартістю, розвитку логістичної та переробної інфраструктури, забезпечення високої конкурентоспроможності аграрної продукції на зовнішньому та внутрішніх ринках на інноваційній основі та ін.

Список використаних джерел:

1. Розвиток аграрного сектору та сільських територій в умовах воєнного стану й післявоєнного відновлення: наукова доповідь. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2023. 224 с.
2. Розрахунок показників собівартості продукції, її доходності, прибутковості та рентабельності в сільськогосподарських підприємствах України у 2023 році: методика і розрахунки. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2024. 64 с.
3. Цілі сталого розвитку: Україна; Національна доповідь 2017. *Мін-во економ. розвитку і торгівлі України*. Київ, 2017. 174 с.
4. <http://businessua.com/agropromislovist/93334yaka-plosza-ornih-zemel-v-ukraini-pustuecherez-viinu.html>
5. <https://dixigroup.org/analytic/ukrayina-ta-yevropejskyj-zelenyj-kurs-richnyj-monitoryngovyj-zvit-2023/>
6. https://kse.ua/wp-content/uploads/2024/02/RDNA3_ukr.pdf

Abstract. The set of challenges that currently determine the development of the agricultural sector of the Ukrainian economy was considered. The study identified the key challenges in the context of global and European integration development, particularly the achievement of the Millennium Development Goals, adaptation to climate change, requirements of the Common Agricultural Policy and the European Green Course, etc. Attention was given to the destructive impact of the war on the development of the agricultural sector. The study showed individual indicators of such impact, including those affecting financial and economic results. The study highlighted the problems of internal agrarian and military economic recovery, as well as the activation of the role of domestic agrarian science in modern conditions.

Keywords: agricultural sector, modern challenges, sustainable development, green course, European integration, land market, production profitability, war losses, state support

УДК:330.322.338

DOI 10.31521/978-617-7149-78-0-65

ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

Минів Р.М., канд. екон. наук, доцент

Батюк Б.Б., канд. екон. наук, доцент

Львівський національний університет ветеринарної медицини

та біотехнологій імені С.З. Гжицького

e-mail:muniv@ukr.net

Анотація. Встановлено, що інвестиції та інновації розглядаються як одна система, яка успішно розвивається та функціонує, що включає економічне пожвавлення, стабілізацію сільського господарства й агропромислового комплексу в цілому та сприяє забезпеченню продовольчої безпеки України. Інвестиційно-інноваційна діяльність у сільському господарстві пов'язана з розміщенням фінансових та інших ресурсів у сільськогосподарському

виробництві та використанням інновацій. Рекомендовано оцінювати ефективність моніторингу інвестиційної та інноваційної діяльності за допомогою системи збалансованих показників.

Ключові слова: інвестиційно-інноваційна діяльність, аграрне виробництво, продовольча безпека.

Економічні зміни і прагнення нашої держави на належному рівні адаптуватися до світової ринкової економіки свідчать про активізацію інвестиційної та інноваційної діяльності, спрямованої на ефективний розвиток усіх галузей національної економіки, в тому числі агропромислового комплексу, його підприємств і виробництв залежать від продовольчої безпеки країни.

Розвиток аграрних інвестицій та інновацій – це глибоко активний процес, спрямований на ефективне використання фінансових ресурсів, залучення додаткових джерел фінансування, пошук потенційних інвесторів, створення нових знань та ідей, інтеграцію нових наукових відкриттів в технологічному розвитку, винахідництво та розробки; впровадження інновацій, вибір найкращих сучасних форм організації та управління виробництвом.

Нині підприємства АПК являють собою систему, яка безпосередньо залежить від природи, кліматичних умов, сезонності, технологічних процесів, пошуку джерел залучення інвестицій та використання інвестиційних ресурсів для поживлення інноваційної діяльності в аграрному секторі. Особливе значення мають організації, які сприяють відновленню відтворювального процесу в аграрному виробництві. Ці проблеми можна вирішити, якщо інвестиції будуть узгоджуватися з інноваціями, інвестиції та інноваційні процеси в аграрному виробництві тісно пов'язані. Такий підхід зумовлює те, що інвестиції та інновації розглядаються як одна система, яка успішно розвивається та функціонує, що включає економічне поживлення, стабілізацію сільського господарства та агропромислового комплексу в цілому.

Забезпечення продовольчої безпеки України шляхом ефективного розвитку вітчизняного виробництва має бути заснованим і органічно скоординованим, забезпечуючи збалансованість обміну між аграрним виробництвом і промисловістю і забезпечуючи необхідний рівень прибутковості аграрних підприємств усіх форм власності. Відсутність з боку держави ефективних стимулів для залучення інвестицій та низький рівень інфраструктури аграрного ринку призводять до катастрофічних наслідків через нерівномірну роботу його підприємств та роботу аграрних установ, які є основними ланками.

Оцінка інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств АПК визначається різними питомими показниками, що відповідають змінам кількісних і якісних показників відносної величини. При цьому оцінка інвестиційно-інноваційної діяльності включає декілька інтегральних показників, які допомагають визначити виробничий, споживчий, фінансовий та інноваційний потенціал досліджуваного об'єкта.

Забезпечення сталого розвитку аграрного сектора (підкомплексу) потребує дієвих організаційно-економічних механізмів, заснованих на державному регулюванні, ринковому саморегулюванні, здійсненні збалансованої цінової, фінансово-кредитної політики та стимулюванні інвестицій й інноваційної діяльності. Якщо коштів не вистачає, необхідно шукати додаткові джерела фінансування. У зв'язку з цим проблемою є створення, розвиток та підвищення рівня інвестиційної активності в аграрному секторі, який у свою чергу вдосконалює та розвиває інвестиційну та інноваційну діяльність в цілому.

Інвестиційно-інноваційна діяльність у сільському господарстві пов'язана з розміщенням фінансових та інших ресурсів у сільськогосподарському виробництві та використанням інновацій. Основними принципами розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в аграрному секторі є цілеспрямованість, ефективність, різноманітність, безперервність, оперативна керуваність, комплексність, соціальна, екологічна та економічна безпека, а також принципи збалансованості розвитку. У сучасних умовах критеріями інвестування в сільське господарство є забезпечення поряд з рентабельністю сталого розвитку сільськогосподарського виробництва та конкурентоспроможності продукції.

У сільському господарстві інноваційний процес виступає як стратегічний фактор розвитку економічних відносин, що реалізується в інвестиційному процесі і в кінцевому підсумку спрямований на досягнення економічного ефекту. Це сукупність послідовних та/або паралельних процесів змін елементів економічної системи та взаємозв'язків між елементами, які мотивуються змінами зовнішніх умов, зокрема змінами вимог ринку, з метою створення результатів, які найкраще їм відповідають.

Інноваційний потенціал галузі пропонується трактувати як якісну невід'ємну ознаку її спроможності та здатності забезпечувати реалізацію інноваційного процесу на селі та досягнення стратегічних цілей розвитку засобами інноваційної економіки. У такому трактуванні інноваційний потенціал включає такі види потенціалу, як технологічний, інтелектуальний, інформаційний, потенціал інноваційної ринкової спроможності тощо.

Організація інвестування аграрного виробництва, елементів його системи, що входять до складу господарського механізму, має бути спрямована на визначення рівня функціонування об'єкта інвестування, зниження ризику інвестування, визначення можливості управління ним, підвищення ефективності інвестування, управлінських рішень, розробка організаційної форми реалізації інвестицій. З огляду на ці цілі рекомендовано оцінювати ефективність моніторингу, інвестиційної та інноваційної діяльності за допомогою системи збалансованих показників.

Інвестиції в аграрне виробництво, інноваційна діяльність та його розвиток здійснюватимуться в комплексній системі капітальних вкладень, що включає інтеграцію агропромислових асоціацій, орендарів, страхових, дослідницьких організацій, аутсорсингових, консалтингових компаній, банків та інших учасників.

Державна підтримка розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в аграрному виробництві має бути спрямована на: активізацію лізингової діяльності, скорочення обмежених фінансових ресурсів, сплату рентних платежів за певним графіком, спрощення умов і схем договорів, консолідацію інтересів держави та лізингових компаній, створення оптимальних економічних і правових умов, зниження ризику та підвищення економічної ефективності агропромислового комплексу; надання бюджетних позик, податкових пільг на інвестиції та субсидування відсотків за кредитами; пільгове оподаткування; розроблення загальнодержавної програми розвитку ринку сільськогосподарської техніки.

Реалізація цих пропозицій: підвищує інтерес до інвестицій у сільське господарство; підвищення інвестиційної активності сільськогосподарських підприємств; залучення інвестицій у пріоритетні сфери господарської діяльності, збільшувати виробництво конкурентоспроможної та наукомісткої продукції у всьому обсязі виробництва, розвивати інноваційні сфери діяльності та підтримувати відтворювальний процес у сільському господарстві.

Список використаних джерел:

1. Жадько К.С., Носова Т.І. Оцінка інноваційно-інвестиційного забезпечення безпеки підприємств та аграрного сектору України. *Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка*. Випуск 33. 2020. С.146-156.

2. Кравченко М.В. Моніторинг інноваційно-інвестиційного забезпечення економічної безпеки аграрного сектору. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія: Економіка і управління. Том 31 (70). № 2, 2020. С.207-211.

Annotation. It has been established that investments and innovations are considered as one system that is successfully developing and functioning, which includes economic revitalization, stabilization of agriculture and the agro-industrial complex as a whole, and contributes to ensuring food security of Ukraine. Investment and innovation activity in agriculture is related to the placement of financial and other resources in agricultural production and the use of innovations. It is recommended to evaluate the effectiveness of monitoring investment and innovation activities using a system of balanced indicators.

Keywords: investment and innovation activity, agricultural production, food security.

УДК 338.43:614.2:331.108.2

DOI 10.31521/978-617-7149-78-0-66

СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ГЛОБАЛЬНОЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ СИСТЕМИ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ БЕЗПЕКИ ПРОДОВОЛЬСТВА

Олійник Т.Г., канд. екон. наук, доцент

e-mail: oliinyktg@gmail.com

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація. У роботі обґрунтовано актуальність дослідження соціальних аспектів глобальної продовольчої системи та їх значення для безпеки